

«Тасдиқ мекунам»

Ректори Донишгоҳи давлатии
молия ва иқтисоди Тоҷикистон
н.и.и., дотсент

Абдуалимзода Ҳ.А.

« 04 » 04 с.2023

ПРОТОКОЛИ 8

Чаласаи Шурои олимони факултети иқтисод ва бизнеси

↓

ДДМИТ

аз « 31 » 03 соли 2023, протоколи №8 ш. Душанбе

Раисиқунанда: Сатторзода Бобочон номзади илмҳои педагогӣ,
дотсент, декани факултети иқтисод ва бизнеси ДДМИТ

Котиб: Шодиев Фирдавс, номзади илмҳои иқтисодӣ, муовини
декан оид ба илми факултети иқтисод ва бизнеси ДДМИТ

ИШТИРОК КАРДАНД: н.и.п., дотсент, Сатторзода Б.А., н.и.и.,
дотсент Шукуров С.М., н.и.и., дотсент Нуридинов С.З., н.и.и., Хусайнов
М.С. н.и.и., Шодиев Ф.Т., н.и.и., дотсент Урунбоева Н.А., н.и.и.,
дотсент Тағоева Р.Г., н.и.и. дотсент Ҷумабоев Х., н.и.и., дотсент
Исломов Т., муаллимони калолн Давлатов Б.Ш., Баротов А.Х.,
Сафаров Н.И., ассистентон Абдуразоқов Х.Р., раиси ҷавонони факултет
Насимзода Т., Раиси Шурои духтарон Солихова М.

РЎЗНОМАИ ЧАЛАСА:

**Муҳокимаи диссертатсияи Назаров Муродали Солихович дар
мавзуи “Тафриқабандии минтақавии сатҳу сифати зииндагии аҳоли (дар
мисоли вилояти Хатлон)” барои дарёфти дараҷаи илмии доктори**

фалсафа (PhD), доктор аз рӯйи ихтисоси 6D050600-Иқтисодиёт (6D050606 - Иқтисодиёти минтақавӣ ва ҳудудӣ).

Роҳбари илмӣ: Нурализода Амрулло Назрулло – номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсент, декани факултети молия ва қарзи Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон

Муқарризони ҳолис:

Давлатов Хуршед - номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсент, мудирӣ кафедраи молия Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон (ҳузур дошт);

Искандаров Ҳофиз - номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсенти кафедраи идоракунии захираҳои инсонӣ Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. (ҳузур дошт).

Шунида шуд: Оид ба масъалаи мазкур докторант Назаров Муродали Солиҳович баромад намуда, дар бораи сохтор, мазмун ва навгониҳои илмӣ, нуқтаҳои ҳимояшаванда ва масъалаҳои таҳқиқоти рисолаи доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯйи ихтисос ба муҳокима пешниҳодшуда маълумот дода, қайд намуд, ки навсозии бонизоми иқтисоди миллии дар солҳои охир барои ташаккули шароити мусоиди иқтисодиву иҷтимоӣ замина фароҳам овард, ки меъёри асосии рушди иқтисодии кишвар сатҳи баланди зиндагии аҳоли ба шумор меравад.

Дар рафти баррасии масъала аз ҷониби иштирокчиён ба аспирант саволҳо дода шуд:

Нуридинов С.З.

Саволи якум. Вобаста ба таҳқиқоти илмии худ ва натиҷаҳои бадастоварда кадом нуқтаҳои ҳимояшавандаро муайян намудед?

Саволи дуюм. Дар шароити имрӯза аҳамияти назариявӣ ва амалии сатҳи зинадагии аҳоли аз кадом масъалаҳо вобаста аст?

Назаров М.С: Ташаккур, муҳтарам номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсент Нуридинов С.З.!

-Посухи мо ба саволи якум: шарҳи васеи илмии мафҳумҳои “сатҳи зиндагии аҳолии минтақа” аз нуқтаи назари иқтисодиву иҷтимоӣ, “сифати зиндагӣ” аз рӯи методологияи муосир, “камбизоатии дарозмуддат”, аз нуқтаи назари тарзи зиндагӣ дар шароитҳои гуногунии иқтисодии маҳал арзёбӣ мегардад;

- омилҳои асосии муайянкунандаи «сатҳи зиндагии аҳолии минтақа», ки бо дараҷаи фарқият аз рӯи тағйирёбандаҳои иҷтимоию демографӣ (аз ҷумла ҳиссаи «камбизоатии дарозмуддат»), сатҳи фаъолияти иқтисодии аҳоли, дараҷаи равандҳои иҷтимоӣ, сатҳи рушди соҳаи иҷтимоӣ, вазъи мураккаби экологӣ алоқаманданд мебошад;

- алгоритми арзёбии сатҳи зиндагии аҳолии минтақа, аз ҷумла аз рӯи нишондиҳандаи мураккаби интегралӣ объективона ва бо назардошти сифатии тамоюлҳо;

Посухи мо ба саволи дуум: Аҳаммияти назариявӣ ва амалии таҳқиқот дар муайян кардани моҳият ва мундариҷаи мафҳумҳои «сифати зиндагӣ» ва «сатҳи зиндагӣ», муайян кардани методологияи арзёбии сатҳи зиндагии аҳолии деҳот иборат мебошад.

Хусейнов Муродалӣ: Мафҳуми сатҳи зиндагӣ бо кадом мазмун тасниф карда мешавад?

Назаров М.С: Ташаккур, муҳтарам номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсент, Хусейнов Муродалӣ!

Посухи мо ба саволи Шумо: Мафҳуми сатҳи зиндагӣ бо мазмуни калимаи англисии “quality of life” ва немисии “Lebensqualität” тасниф шуда, он дар худ маънои тавсифи воқеии зиндагии аҳоли ва шахсияти ҳар як фардро таҷассум менамояд.

Шукуров С.М: Аз нуқтаи назари мутафаккири Юнони қадим Арасту мафҳуми сифати зиндагӣ аз кадом масъалаҳо вобаста мебошад?

Назаров М.С: Ташаккур, муҳтарам номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсент Шукуров Сухроб!

Посухи мо ба саволи Шумо: Аз нигоҳи фалсафӣ мутафаккири машҳури юнонӣ Арасту яке аз аввалинҳо шуда, мафҳуми «сифат»-ро баррасӣ кардааст. Ба ақидаи ӯ, он чизе, ки худ арзи ҳастӣ дорад, сифатро ташаккул медиҳад ва сифат пас аз моҳият дар ҷойи дуум меистад.

Сифатро Арасту бо маъноҳои зерин баррасӣ мекунад:

1. Ҳамчун фарқияти мушаххаси ташкилот;
2. Ҳамчун хусусияти ҳолатҳои мавҷудбуда;
3. Ҳамчун хосияти ашё.

Ба ақидаи Арасту, «сифат» аз бисёр ҷиҳат дар ҳастӣ зоҳир мешавад. Намуди якуми сифат устувории ашё буда, фарқияти онро аз ашёи дигар ифода мекунад. Навъҳои дуум ва сеюм фарогири хосиятҳои мебошанд, ки

арзиши муайян дошта, хусусияти табдилёбӣ ба якдигарро – гармӣ - хунукӣ, беморӣ - саломатӣ ва ғ. доранд.

Тағоева Р.Г: Аз нигоҳи Профессор Исайнов Ҳ.Р. дар китоби худ бо номи «Иқтисоди миллӣ» сатҳи зиндагӣ чигуна таҳқиқ гардидааст?

Назаров М.С: Ташаккур, мухтарам номзади илмҳои иқтисодӣ Тағоева Р.Г!

Посуhi мо ба саволи Шумо: профессор Исайнов Ҳ.Р. дар китоби худ бо номи «Иқтисоди миллӣ» возеҳан шарҳ медиҳад, ки: «Сатҳи зиндагӣ се унсури асосӣ дорад: рушди иқтисодӣ, баробарии иҷтимоӣ ва ҳифзи муҳити зист. Таъминоти сатҳи зиндагӣ яке аз принципҳои унсури асосии иқтисодӣ буда, мувофиқи он вазъи некуаҳволии мардум бояд ба таври максималӣ баланд бардошта шавад, камбизоатӣ бо ёрии истифодаи оптималӣ ва оқилонаи захираҳои табиӣ кам гардад.

Баъдан роҳбари илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсент Нурализода Амрулло Назрулло тақризи худро ба рисолаи диссертатсионии Назаров Муродали Солиҳович ироа намуда, рисолаи мазкурро ҳамчун кори анҷомёфта ба ҳимоя тавсия дод.

Сипас муқарризон Давлатов Хуршед. номзади илмҳои иқтисодӣ дотсент, мудири кафедраи молияи Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон ва Искандаров Ҳофиз - номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсенти кафедраи идоракунии захираҳои инсонӣ факултети иқтисод ва идораи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон баромад намуда, рисоларо ҳамчун кори анҷомёфта ба ҳимоя тавсия доданд (тақризҳо замима мегарданд).

Дар муҳокимаи диссертатсияи мазкур ба ҳайси муқарризони ғайрирасмӣ н.и.и Ҳусайнов М.С., н.и.и дотсент Ҷумабоев Ҳ., н.и.и дотсент Исломов Т., н.и.и. дотсент Нуридинов С. З. Иштирок ва фикру андешаҳои худро баён намуда, қайд карданд, ки диссертатсия анҷомёфта ҳисобида шавад.

Баромадкунандагон дар рафти муҳокимаи диссертатсия муҳимияти мавзӯи таҳқиқотро қайд карда, саҳми докторантро дар тадқиқоту баррасии масъалаҳои назариявӣ ва амалии мавзӯи мазкур муҳим арзёбӣ намуданд ва ба докторант оид ба мукамалгардонии баъзе қисматҳои диссертатсия тавсияҳои мушаххас доданд.

Қайд карда шуд, ки Назаров Муродали Солиҳович муҳаққиқи ҷавони кордон, боинтизом ва пурмасъул буда, муаллифи чандин

таълифоти илмӣ, иштирокчии як қатор конференсия ва семинарҳои илмӣ-амалӣ ва назариявии байналмилалӣ, ҷумҳуриявӣ ва дохилидонишгоҳӣ мебошад.

Дар доираи мавзӯ муқарризони расмӣ ва ғайрирасмӣ эродҳо ва андешаҳоеро изҳор доштанд, ки ба мушаххасу возеҳтар баён намудани нуктаҳои алоҳидаи диссертатсия, нисбатан муфассал шарҳ додани ҷанбаҳои, ки сатҳи зиндагӣ ва самарабахшии меҳнатро дар ҷомеа инъикос менамояд, саҳми назарраси таҳқиқоти анҷомгардида дар рушди иқтисодии кишвар. сатҳи баланди зиндагии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон нигаронида шудаанд.

Назаров Муродали Солиҳович ба эродҳои муқарризони расмӣ ва ғайрирасмӣ ҷавобу шарҳҳои муфассал дод. Сипас лоиҳаи хулосаи факултети иқтисод ва бизнес, ки дар асоси баромади муқарризон ва дигар баромадқунандагон омода карда шудааст, шунида шуд.

ҚАРОР:

Пас аз шунидан ва муҳокимаи диссертатсияи Назаров Муродали Солиҳович дар мавзӯи «Тафриқабандии минтақавии сатҳу сифати зиндагии аҳоли (дар мисоли вилояти Хатлон)» ки барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D050600 Иқтисодиёт(6D050606 - Иқтисодиёти минтақавӣ ва ҳудудӣ) пешкаш гардидааст.

ҚАРОР ҚАБУЛ КАРДА ШУД:

1. Диссертатсияи Назаров Муродали Солиҳович дар мавзӯи «Тафриқабандии минтақавии сатҳу сифати зиндагии аҳоли (дар мисоли вилояти Хатлон)» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D050600-Иқтисодиёт (6D050606 - Иқтисодиёти минтақавӣ ва ҳудудӣ) ба тартиби додани дараҷаи илми бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, №267 тасдиқ гардидааст, ҷавобгӯ мебошад.

2. Корҳои ҷопшуда мундариҷаи асосии диссертатсияро инъикос мекунанд.

3. Ба Назаров Муродали Солиҳович дар бораи дуруст ба расмият дароварда шудани диссертатсия ва пешниҳоди он ба экспертизаи даври навбатӣ ба Шӯрои диссертатсионии 6D.KOA-014

назди Донишгоҳи давлатии молия аз рӯйи ихтисоси 6D050600-Иқтисодиёт (6D050606 - Иқтисодиёти минтақавӣ ва ҳудудӣ) иҷозат дода шавад;

Қарор дар маҷлиси Шӯрои олимони факултети иқтисод ва бизнеси Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон, Протоколи № 8 аз "3" 03 соли 2023 қабул гардидааст.

Дар маҷлис иштирок доштанд: 22 нафар. Натиҷаи овоздиҳии кушод: "тарafdор"-22 нафар; "зид" – нест; "бетараф" – нест.

Раиси ҷаласа:

номзади илмҳои педагогӣ, дотсент,
декани факултети иқтисод ва бизнес

Сатторзода Б.А.

Котиби ҷаласа:

н.и.и., муовини декан
оид ба илм

Шодиев Ф.Т.

Муқарриз,

номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсент,
мудири кафедраи
молия ДДМИТ

Давлатов Х.М.

Муқарриз,

номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсенти
кафедраи идоракунии захираҳои инсонӣ
факултети иқтисод ва идора
Донишгоҳи миллии Тоҷикистон

Искандаров Х.

Дурустии имзоҳои Сатторзода Б.А., Шодиев Ф.Т. ва Давлатов Х.М.
тасдиқ мекунам

Сардори шуъбаи кадрҳо
ва корҳои махсус н.и.х.
Ҷ.М.

Шарипов У.А.

Дурустии имзои Искандаров Х.-ро тасдиқ мекунам:

Сардори раёсати кадрҳо
ва корҳои махсуси ДДМИТ
Ҷ.М.

Тавқиев Э.Ш.